

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2. Quæ & quot fuerint mulieres quibus apparuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Quocirca in hoc numero beata Virgo non comprehenditur. Quia nec futura erat testis resurrectionis, ne ob filij amorem aliquid fingere exitimaretur, neque de fide resurrectionis aliquando fuit incerta. Et ideo non propter hanc causam ei Christus primo apparuit: sed ut debitam amoris, & honoris significationem praeberet. Ex quo fit, ut non solum censeamus, Virgini concessum esse hoc beneficium propter commodum eius: sed etiam, quia ipsum Christum hoc maxime decebat: Tum quia ut filius debuit singulariter honorare matrem. Tum etiam, quia cum ab ipsa maxime diligeretur, debuit etiam singularia amoris signa rependere. Unde necesse fuit, ut hoc singulari beneficio fides, spes, & charitas Virginis in Christum plurimum crescerent, ac confirmarentur. Atque ex his facile expediuntur rationes omnes dubitandi in principio positae.

SECTIO II.

Quae & quot fuerint mulieres, quibus Christus suscitatus apparuit.

Incipimus sermonem instituire de apparitionibus, quot ab Euangelistis narratur, & quoniam simul scribunt de Magdalena, & alijs feminis, oportet prius nonnulla praemittere de illarum numero, & quae illae fuerint declarare. Non agemus autem: quo tempore profectae sint ad monumentum. Quoniam de hac re in superioribus disseruimus, tractantes de tempore Dominicae resurrectionis, ubi verba Euangelistarum huc spectantia exposuimus, & in concordiam redeimus.

In hac ergo quaestione, circa numerum harum mulierum, videtur esse quaedam diuersitas in Euangelistis. Nam Ioannes, solius Mariae Magdalenaem meminit: Matthaeus addidit alteram Mariam, Marcus adiunxit Salome, & non dixit alteram Mariam: sed Mariam Iacobi. Tandem Lucas, praetermissa Salome, nominat Ioannam cum alijs duabus Marijs, & subdit verba generalia nimirum, Profectas simul ceteras, quae cum eis erant: Propter haec posset aliquis suspicari Euangelistas fuisse loquutos de diuersis feminis, & de varijs profectiōibus earum, quod significauit Hieronymus verbis quibusdam generalibus Matthaei 28. & epistola 150. ad Hedibiam, quae st. 4. & 5. Vbi significat, Magdalenam prius venisse cum alijs: postea vero solam. Alij autem e contrario (ut ibidem refert) dixerunt prius venisse solam (propter Ioannem indicare censebant) postea vero cum alijs. Similia habet Nicephorus libro 1. Histor. capitul. 33. ubi multa alia dicit, quae probari nullo modo possunt. Omitto Ambrosium, & alios, qui dicunt, fuisse plures Magdalenas, & alteram venisse solam: alteram vero cum reliquis feminis. Hoc enim falso niti fundamento, statim ostendimus. Quamobrem quicquid sit de alijs profectiōibus, vel itineribus ab ijs mulieribus factis, postquam primo ad monumentum perueniunt (de quibus postea dicemus) tamen quod omnes Euangelistae incipientes narrare historiam resurrectionis, quando eas primo nominant, loquantur de eadem re, atque adeo de eisdem mulieribus: & de prima profectiōe earum ad monumentum certum est, & expresse id docet Hieronymus citato loco, & ex verbis Euangelistarum satis aperte constat. Ideo enim omnes commemorant fuisse mulieres valde mone, statim ac elapsa fuit nox Sabbathi: omnes etiam referunt, tunc primo vidisse lapidem sublatum. Deinde supra ostendimus, quod ad praesentem profectiōem mulierum spectat, omnes Euangelistas de eodem tempore, horaque esse loquutos. Praeterea si prius Magdalena venit sola, & vidit lapidem sublatum, quomodo postea rediens cum alijs feminis dicebat, *Quis reuoluet nos*

Fr. Suarez, tom. 2.

Ab lapidem? Si vero prius venit cum alijs feminis, & cum eis vidit lapidem sublatum: ergo statim redijt ad id nuntiandum Apostolis, ut Ioannes narrat, ergo quoad hoc loquuntur omnes Euangelistae de eadem mulierum profectiōe: ergo & de eisdem mulieribus. Tandem varietas proposita nullam infert difficultatem. Nam Euangelistae, qui pauciores mulieres exprimit, non excludit alias, omnes ergo, quae ab omnibus simul connumerantur, profectae fuerunt, quamuis non omnes à singulis enumerantur.

Ex dicta igitur narratione saltem constat, iussisse tres mulieres, quarum nomina Euangelistae recensent, & praeterea alias, quot autem illae fuerint incertum est, solumque affirmari potest, fuisse plures, cum Lucas in plurali loquatur, dicens, & ceteras, quae cum eis erant. Deinde etiam est incertum an illae, quae nominatim exprimuntur, fuerint tres, vel quatuor, vel quinque. Primum, quia non constat, an illa quam Matthaeus vocauit alteram Mariam, sit alia ab ea, quam vocauit Marcus, & Lucas Mariam Iacobi. Verisimilius autem existimo, esse eandem, ut superius dixi. Quia cap. 27. idem Matthaeus cum Maria Magdalena tantum recensuit Mariam Iacobi, quam statim ibi vocauit alteram Mariam. Est igitur ferè euident, eandem referri cap. 28. Rursus dubium est, an Ioanna, & Salome apud Lucam, & Marcum sint distinctae personae, vel potius eadem, quae fortasse erat binomia, probabilius verò est, esse diuersas personas. Vna enim erat vxor Zebedaei, altera Chusae, ut dicemus. Illud etiam poterat hic dubitari, an Maria Magdalena, de qua hic loquuntur Euangelistae, sit vna & eadem persona, vel duplex eiusdem nominis. Sed de hoc dicemus in sequenti puncto, quare haec sufficiant de numero harum mulierum.

Quod attinet ad secundum, quae fuerint haec mulieres, omisissijs, quarum nomina reticentur, de quibus nihil dici potest: de Ioanna mentionem fecit Lucas capite 8. dicens, fuisse vxorem Chusae, procuratoris Herodii. De Salome vero disputatione 5. sect. 4. ostendimus, esse verisimilius illam esse, quae in Euangelio dicitur mater filiorum Zebedaei, ut colligitur ex Marco 15. simul cum Matthaeo 17. & ibidem ostendimus, hanc mulierem nunquam ab Euangelistis vocari Mariam. Rursus de Maria Iacobi in citato loco etiam explicui, quae fuit, & late refutaui sententiam opinantium, hanc, vel illam, quam Matthaeus, vocauit alteram Mariam, fuisse Virginem Beatissimam.

Tota ergo difficultas reuocatur ad Mariam Magdalenam, utrum scilicet fuerit illa, quae in Euangelio dicitur soror Marthae, & Lazari: an alia, vel utrum fuerint plures, quae ad monumentum Domini venerunt. Fuit enim aliquorum Patrum sententia, ut Hieron. refert dicta quaest. 4. ad Hedibiam, & Eusebius Caesariensis in epistola ad Marinum non esse eandem Magdalenam, de qua hic loquuntur Euangelistae: quia Matthaeus refert, & idem sentit Marcus, Christum apparuisse Magdalena, quando summo mane profecta est ad monumentum: Ioannes autem dicit post illam apparitionem perstrisse plorantem iuxta monumentum, quae tulerunt Dominum. Ergo haec nondum viderat Christum, sunt ergo diuersae. Et Eusebius addit argumentum: quia Magdalena apud Ioannem non est permessa tangere Christum, cum illi apparuit: apud alios autem Euangelistas permessa est illum tangere cum alijs mulieribus: non est ergo eadem. Deinde Marcus dicens primo apparuisse Magdalena, addidit, de qua elegerat septem demonia, quod non alia ratione fecisse videtur, nisi ut eam distingueret ab alia Magdalena non peccatrice, quae erat soror Lazari. Et ita has duas distinguunt Clemens Papa libro tertio Constitut. capite sexto, Origenes tractat. trigesimo quinto in Matthaeo, & homil. prima in Cantico. ex ijs quae Hieronymus transtulit,

Macar.
Turrianus.
Theoph.
Hieron.
Euthym.

stulit, Chrysostomus homil. sexagesima prima in A
Ioann. & octuagesima prima in Matth. Macarius
Aegyptius hom. duodecima, quem refert Turri-
anus super Clementem, Theophylact. Marc. 14. Hiero-
nym. & Euthym. Matth. 26. qui omnes distinguunt
Magdalenam peccatricem à Maria sorore Lazari, &
quantiuis non dicant, vtriusque fieri mentionem in
apparitione Resurrectionis: sed vel de hoc tace-
ant, vel potius censeant, solam Magdalenam pecca-
tricem esse illam, quæ quæsiuit Dominum in mo-
numento, cuique Christus apparuit. Atque hanc
distinctionem, Magdalene peccatricis à sorore La-
zari probabilem, vel dubiam relinquit Augustinus
tractatu quadragesimo nono in Ioannem. Sunt et-
iam qui præter Mariam sororem Lazari, duas Ma-
gda-
lenas peccatrices fuisse opinentur, vt refert Eu-
sebius supra, & opinatus est Photius Constantino-
polititanus apud Turrianum supra. Pro qua senten-
tia ex recentioribus scripserunt Iacobus Faber, &
Iodocus Chliffoueus. Sed non est sententia proba-
bilis, neque habet fundamentum in Euangelio, vt
videbimus. Alia vero, quæ distinguit Magdalenam
à Maria sorore Lazari, est fortasse vtrunque proba-
bilis: non est tamen præsentis instituti necessaria, nec
simpliciter vera.

Dicendum itaque primo est, vnam solam esse Ma-
riam Magdalenam, de qua Euangelistæ loquuntur
in apparitionibus Resurrectionis. Hæc est senten-
tia omnium Patrum, & expositorum super Euan-
gelia, & in alijs locis, quæ statim referam: Hierony-
mus autem, & Eusebius licet contrariâ opinionem
referant, non tamen probant. Et probatur de Eu-
angelio Ioannis: nam de cæteris, neque est vlla dif-
ficultas, neque vllus in controuersiam id adduxit.
Et primum, quod Ioannes in suo contextu de vna,
& eadem Maria Magdalena loquatur, patet, quia
cum prius dixisset, Mariam Magdalenam venisse in
monumentum, & viso lapide sublato vocasse Pe-
trum, & Ioannem, eosque venisse, posteaque rece-
fisse, subdit: *Maria autem stabat, &c.* Quibus verbis
manifeste facit relationem ad eam Mariam, de qua
prius meminerat. De qua quoque postea concludit,
Veni Maria Magdalena annuntians Discipulis, &c. Lo-
quitur ergo manifeste de eadem muliere, neque al-
liud fingi potest sine magna æquiuocatione, & cor-
ruptione contextus. Neque contra hoc obstat dif-
ficultas quam supra tetigit Hieronymus. Assumit e-
nim falsum, scilicet Magdalenam in prima profe-
ctione ad monumentum, Christum Dominum su-
scitatum vidisse. Id enim neque ex Ioanne, neque ex
alijs Euangelistis colligitur, vt in sequentibus ostē-
demus. Deinde, quod Ioannes de eadem loquatur,
de qua cæteri Euangelistæ, constat primo ex iden-
titate nominis. Hæc enim coniectura non est con-
temnenda, quando nihil est, quod cogat ad distin-
guendas personas, & præsertim in narratione eius-
dem historiae, eodem tempore, & de eodem facto.
Quod autem in præsentis nihil sit, quod cogat, pa-
tet, quia solum potest fieri argumentum supra pro-
positum ex Eusebio. Illud autem facile expedit
Hieronymus dicta quæstione quarta, ad Hedibiam,
& epistola 148. ad Marcellam, & Eusebius supra,
quem refert Anastasius Nicenus libro quæstionum
in scripturam quæstione 90. Dicunt igitur, illas duas
apparitiones fuisse diuersas, & in priori reiectam
esse Magdalenam, vt incredulam, seu in fide imper-
fectam, in posteriori verò, vel eandem Magdale-
nam iam in fide corroboratam, vel alias mulieres
iam credentes permissas esse Christum tangere.
Quæ responsio (quod ad fidem historiae attinet) est
verissima, quoad rationem verò, quam reddit de
facto Christi, alia fortasse est magis literalis, quæ o-
mnia in sequentibus latius constabunt. Nulla igitur
est illa coniectura. Aliunde verò, ex contextu so-
annis colligitur, in principio capite vigesimo, aper-

Aug.
Euseb.

Photius
Constant.
Turrian.
Iac. Faber.
Iodoc. Chli.
Heron.

Ioann. 20.
Maria Mag-
dalena, de
qua in appa-
ritionibus,
resurrectio-
nis Euangelii
loquitur vna
non plures.

Hieron.
Ana. Nicen.

te loqui de prima professione mulierum ad mo-
numentum, de qua loquuntur alii Euangelistæ, vt
supra etiam notauimus. Deinde probabiliter ex
eo colligitur, CHRISTVM primo apparuisse
Magdalene, sicut Marcus affirmat, & infra vide-
bimus: signum ergo est, vtriusque de eadem loqui.

Secundo dicendum est, hanc Mariam Magdale-
nam, cui Christus primo apparuit, fuisse sororem
Lazari. Hanc sententiam existimo longe probabi-
liorem: probanda verò est ex duobus principijs.
Primum est, hanc Magdalenam, cui Christus primo
apparuit, fuisse mulierem peccatricem, quæ illius
pedes vnixerat, Lucæ septimo. Quod Patres colli-
gunt ex illis verbis Marci, *De qua septem demonia eie-
cerat*, per quæ omnia genera peccatorum intelli-
gunt, ita, vt sensus sit, Christum liberasse illam ab
omnibus vitijs, & peccatis, quibus erat irretita, vt
exponit Gregorius homilia 33. in Euangel. Hiero-
nymus in Marcum, qui idem sentit dicta epistola
148. Theophylact. Marci 17. & Lucæ octauo, &
Beda libro quarto, in Marcum, & libro tertio in Lu-
cam capite 29. vbi notat hanc Mariam Magdalenam
cuius etiam fecit mentionem Lucas capite octauo,
esse illam peccatricem, de qua tacito nomine loquitur
idem Lucas capite 7. Dices, ex prædictis verbis
hoc non sufficienter probari: quia ille sensus non
est literalis, sed spiritualis. Neque enim videtur ne-
gandum, quin ille locus ad literam intelligendus
sit de demonibus, qui corporaliter illam vexabant,
sive septenarius numerus proprius, & in rigore su-
matur, siue intelligatur definitus numerus positus
pro indefinito. Nam Lucas capite 8. dicit, *De qua se-
ptem demonia exierant*, cuius verbi vis apertius in-
dicat, vere exiisse demonia ab illa, maxime quia
Lucas paulo ante narrat, quod sequebantur Chri-
stum mulieres aliquæ, *Quæ erant curata ab spiritibus
malignis*. Quod necesse est, intelligi de liberatione
à vexatione corporali malorum spirituum. Denique
quandocunque in Euangelio narratur, Christum
eiecisse demonem ab aliquo, non refertur verbis
magis proprijs, quam quod expulit demonem. De-
mon enim proprie non significat peccatum: sed spi-
ritum immundum, ergo cum eadem proprietate
sunt intelligenda prædicta verba Marci, cum sermo
sit historicus: & nihil sit, quod ad metaphoricam
interpretationem cogat. Ita exponit Tertullianus
lib. de anima capite 25. vbi cum dixisset plures spi-
ritus, seu demones posse esse intra idem corpus
hominis, exemplum ponit in Magdalena & in Ge-
raseno. Et idem sentit Ambrosius libro de Salom.
cap. 5. vbi recensens Christi miracula, inquit, *Dum
surdus insinuat auditum, dum largum sanguinis fluxum
siccat in Maritha, dum demones pellit ex Maria*. Quem
locum notauit Iansenius cap. 55. Concordiæ, vbi
eandem sententiam docet, quam etiam insinuat
Euthym. & Theophylact. Quæ expositione suppo-
sita, ex eo, quod Christus eiecerit septem demonia
ab hac muliere, non potest colligi, illam fuisse pec-
catricem. Nam (vt inquit Serenus apud Calsian.
collat. 7. cap. 25.) *Corporaliter traditos Satana, etiam
viros sanctos nouimus pro leuissimis quibusque delictis*.
Cuius rei exemplum mirabile refert de Moyse Ab-
bate, cap. 27. vnde concludit cap. 28. *Ex quo manife-
ste perpenditur, non deberi eos abominari, vel despicere, quos
videmus istis nequitia spiritibus tradi*. Ergo non possumus
iudicare, hanc mulierem fuisse peccatricem,
præsertim publicam, & famosam, qualem eam de-
pingit Lucas capite septimo, eo, quod ab ea septem
demonia exierint. Respondeo, argumentum
concludere ex sola scriptura non posse conuinci
hanc Magdalenam (cuius meminit Lucas capite
octauo,) fuisse illam peccatricem mulierem, de
qua loquitur idem ipse capite septimo. Sed ni-
hilominus non solum ex probabili coniectura, sed
etiam ex traditione Ecclesiæ, & communi Patrum
expo-

Gregor.
Hieron.
Theoph.
Beda
Luc. 7. & 8.

Maria Mag-
dalena & de-
monibus li-
berata.

Tertullian.

Ambros.

Iansen.

Euthym.

Theoph.

Cassian.

Luc. 7.

expo-

Expositione dicendum est, esse eandem. Coniectura est. Quia licet interdum permittat Deus, iustum vixari corporaliter à demone: tamen frequentius id fit in penam peccati, & præsertim quando est tam acerba vexatio, ut non solum vni, sed multitudini demonum homo tradatur & huiusmodi censetur ferè semper fuisse illi, quos Christus à demonum vexatione liberabat. Hinc ergo intellectum est hanc feminam referri vexatam à septem, seu multis demonibus propter multa flagitia, quibus implicata fuerat. Intellectum est etiam, non sine mysterio Lucam, & Marcum septenarium numerum demonum indicasse, ut simul alludant ad septem vitia capitalia quibus vniuersitas peccatorum comprehenditur. Atque ita licet concedamus posteriorem sensum literalem, non tamen excludendum censemus priorem vel simul literalem, vel certè spirituale ab Spiritu Sancto intentum, & à Sanctis Patribus explicatum, & ab Ecclesia susceptum, quæ in officio Magdalene sic canit.

*Lauda mater Ecclesiam,
Lauda Christi clementiam.
Qui septem purgat vitia,
Per septiformem gratiam.*

Postea verò in eodè hymno dicitur, hanc mulierem fuisse illam peccatricem, quæ vnxit pedes Domini: & ita simul constat hanc esse Ecclesiam opinionem. Quam esse traditam à Sanctis Patribus ex ijs, quæ adduximus in priori sensu verborum Marci constat.

Secundum principium est, mulierem illam peccatricem, quæ Luc. 7. vnxit pedes Domini, & capillis suis terxit, fuisse Mariam sororem Lazari. Hoc videtur aperte probari ex Ioan. 11. cap. vbi loquens de Maria sorore Lazari interponit hæc verba: *Maria autem erat, quæ vnxit pedes Domini, & terxit capillis suis.* Ut enim notauit August. lib. 2. de consens. Euangel. cap. 79. aperte loquitur Ioannes de vnctione Domini facta in domo Pharisæi, quam refert Lucas ca. 7. Quia non potest loqui de alia, quæ facta est paulo ante passionem, quam idem Ioannes. refert capit. 12. Illa enim facta est post Lazarum mortuum & suscitatum, hæc vero antea facta refertur. Et eadem ratione non potest loqui Ioannes de alia vnctione, quam referunt Matth. c. 26. & Marc. 14. Nam hæc vix est eadem cum illa, quæ narratur Ioannis 12. capit. vel posterior illa, vt dicemus. Responderi verò potest, Ioannem loquutum esse in illo cap. 11. per anticipationem de illa vt præterita respectu temporis, in quo scribebat nõ vero respectu temporis, in quo res gesta est, quam narrare incipiebat. Ita elusit hoc testimoniũ Iacobus Faber, & probat Iansenius c. 48. quamuis alias à Fabri sententia ei spondeat. Sed nihilominus verba Ioannis non parum vrgent. Primo quia notarunt ij, qui accurate Ioannem exposuerunt, illum semper obseruare seriem historiarum, & nunquam narrare vt præterita ea, quæ postea sunt gesta. Vnde, cum alij Euangelistæ mentionem facientes de Iuda, addere soleant, qui tradidit eum, etiam si ante tempus passionis loquantur. Ioannes tamen semper dicit qui erat eum traditurus: Secundo quia (vt Caiet. argumentatur) nulla erat ibi occasio anticipandi historiam capite sequenti referendam. Quia iam satis constabat, de qua Maria loqueretur, scilicet de sorore Lazari, & Martha. Ergo ne frustra fecerit mentionem illius vnctionis, dicendum certe est, non esse loquutum de vnctione, quæ postea narrata est, sed de alia, quæ præcesserat. Tercio in ipsis verbis indicat non obscure voluisse attingere historiam, quam Lucas fuisse narrauerat, quæ quo eo tempore, quo Ioannes scribebat, iam erat satis nota fidelibus: quia vero Lucas non expresserat nomen illius mulieris, hoc ipsum addere voluisse. Quarto rectè aduertit Iansenius, ex ijs verbis Ioan-

nis colligi solam hanc Mariam vnxisse pedes Christi, & capillis capitis suis terxisse. Quia si plures hoc fecissent, non satis indicasset Ioannes mulierem, de qua loquebatur. Quinto, hanc sententiam Ecclesia amplectens est in prædicto hymno dicens,

*Maria soror Lazari,
Quæ tot commisit crimina.
Ab ipsa sauce Tartari
Venit, ad vitæ limina,
Aegra currit ad medicum,
Vas ferens aromaticum.*

Et in toto officio illius diei sæpe hoc repetitur. Sexto hæc est sententia, multorum Patrum, Augustini suprà, & Gregor. hom. 25. & 33. in Euangelia, & lib. 6. epistol. cap. 186. epistola 22. Bedæ lib. 3. in Lucam, cap. 28. Innocen. lib. 2. de mysterijs, capit. 57. Idem sentit Ambros. dicto libro de Salomone c. 5. quamuis lib. 7. in Lucam, circa hoc dubium esse videatur. Et in eadem sententia est Origenes in homilia celebri de Maria Magdalena.

Ex his ergo concluditur assertio posita. Illa enim Maria Magdalena, cui Christus apparuit post resurrectionem, fuit illa peccatrix, quæ vnxit pedes eius: sed illa eadem fuit soror Lazari, ergo illa, cui Christus apparuit, fuit Maria soror Lazari. Et confirmari potest. Nam eadem Maria fuit, quæ venit summo mane ad monumentum, & cui Christus paulo post primo apparuit, vt constat ex Ioannis 20. sed illa quæ iuit ad monumentum ad vngendum corpus Domini, fuit Maria soror Lazari: ergo illa eadem est, cui primò Christus apparuit. Minor colligi potest ex illis verbis Ioannis 12. *Sinite illam* (id est, Mariam sororem Lazari) *vt in diem sepultura mee seruet illud.* Quibus verbis indicauit Christus, illam Mariam aliquando desideraturam vngere corpus suum sepulcrum, & tunc fecisse, quod postea futurum non erat in ipsius potestate. Confirmatur secundo ex Ecclesiæ autoritate, quæ idem affirmat in prædicto hymno dicens.

*Surgentem cum victoria
Iesum videt ab inferis,
Prima meretur gaudia
Quæ plus amabat ceteris.*

Et idem affirmant Patres paulo ante citati, & in sequenti illatione amplius confirmabitur.

Ex dictis inferitur, vnam, & eandem esse mulierem quæ in Euangelio (tacito nomine) dicitur vnxisse Christum viuentem, & quæ alibi vocatur Maria Magdalena, à qua Dominus septem demonia eiecit, alibi vero dicitur Maria soror Lazari. Hoc sequitur euidenter ex dictis. Ostendimus enim in omnibus illis locis Euangelij de eadem persona esse sermonem: & hoc planè proficitur Ecclesia in prædicto officio de Maria Magdalena. Quod argumentum (vt bene notauit Roffensis in opusculo, quod edidit in defensionem huius sententiæ) optimè roboratur ex verbis Christi Matth. 26. & Marci 14. *Amen dico vobis, vbicumque prædicatum fuerit Euangelium hoc in toto mundo diceretur, & quod hæc fecit in memoriam eius.* Vbi Christus prædicat eam mulierem prædicandam, & laudandam semper fore in Ecclesia propter illud factum: sed Ecclesia tribuit illud factum peccatrici mulieri, de qua septem demonia exierunt: ergo illa eadem est soror Lazari. Præterea accedit coniectura, nam de peccatrice illa, cuius nomen reticetur, dixit Christus, *quoniam dilexit multum.* Luc. 7. de Maria verò sorore Lazari, quod optimam partem elegit, id est, eiusdem Christi amorem, quo fruebatur, & in eo crescebat, quando sedens secus pedes eius audiebat verbum illius. Illa vero Maria

Zz 4

Magda-

Homines vixari à Demone cur permittit Deus.

Mulier peccatrix, quæ in Pharisæi domo Christi pedes vnxit, Maria soror Lazari.
Luc. 7.
Ioan. 11.
August.
Ioan. 12.

*Matth. 26.
Marc. 14.*

Euan. Iacob Fab. Iansen. Responsio.

Caietani.

August. Greg. Beda Ambros. Innocen. Orig.

Maria Magdalena cui Christus apparuit primo Christus soror Lazari.

Ioan. 20.

Ioan. 12.

Hymn. Beth.

Maria Magdalena soror Lazari quæ

Roffens. Matth. 29. Marc. 15.

Luc. 7. Luc. 10.

in utraque indignati sunt discipuli, & fere eisdem verbis à Christo sunt reprehensi, quod non est verisimile, bis tam brevi tempore accidisse. Neque diuersitas, quæ est in narratione, satis indicat rei diuersitatem. Nam, quod ad domum attinet, potuit esse eadem domus Simonis, & Lazari, præsertim si verum est, quod refert Nicephorus lib. 1. capit. 27. Simonem fuisse patrem Lazari. Et licet demus, domum fuisse distinctam, potuit esse tam vicina, & Simon ipse ram familiaris, & consanguineus Marthæ, & Mariæ, ut in ea Martha ministraret: præsertim cum non tam propter necessitatem, quam propter amorem, & deuotionem ministraret. Deinde, quod vnus Euangelista refert, Mariam vnxisse pedes, alius caput, non sunt contraria: potuit enim vtrumque fieri, & vnus referre, quod alter omiserat. Et ita verisimile est (quod Augustinus notauit libro 2. de consen. Euangelistarum, capit. 79.) prius copiose vnxisse, & terfisse pedes, postea vero *fractio alabastris* (ut Marcus dicit) quod reliquum erat super caput effudisse. Nec dissimile est, quod Matthæus, & Marcus generaliter dicunt, discipulos fuisse indignatos. Ioannes autem solum Iudæ hoc attribuit. Nam præterquam quod (iuxta Scripturæ phrasim) potuit à Matthæo & Marco plurale pro singulari poni: fieri etiam potest, ut Iudæ murmurare inceperit: postea vero alij eum sint imitati, ut notant Augustinus, Hieronymus, & Chrysostomus super hæc loca. Tandem in scribendo tempore, seu die huius vnctionis Ioannes (ut de more eum habere diximus) ordinem historiarum tenuit, & ita reuera illa vnctio ante sex dies Paschæ facta est: alij autem Euangelistæ, nunquam dixerunt, esse factam biduo ante Pascha: sed cum dixissent, illo biduo ante Pascha fuisse sacerdotes, & scribas congregatos, ut Christum comprehenderent: volentes explicare nouam occasionem, quam illis diebus habuerant ex indignatione, & traditione Iudæ, per recapitulationem inferuerunt hanc historiam, quæ paulo ante præcesserat, quoniam ex ea fumpfit Iudæ occasionem vendendi Christum. Est igitur verius, vnctionem fuisse eandem: certiusque est, vnam tantum fuisse Mariam Magdalenam sororem Lazari, cui Christus primo suscitatus apparuit.

SECTIO III.

Quo ordine, & modo Christus suscitatus Mariæ Magdalenæ, & aliis mulieribus apparuerit.

DVo sunt, quæ in hac re explicanda difficultatem habent. Primum est, an Christus primo apparuerit soli Magdalenæ, vel simul cum cæteris mulieribus. Ratio dubitandi est, quia hoc posterius multum infirmatur Matthæo. Vltimo, vbi dicitur, Magdalenam cum altera Maria venisse in sepulchrum, & statim subditur, *Et ecce terremotus factus est magnus, vbi illa particula, & ecce, aperte significat statim in ipso primo accessu mulierum hoc accidisse.* Et paulo inferius eodem contextu, & narrationis serie, dicitur, *Et ecce Iesus occurrit illis.* Et confirmatur. Nam licet Ioannes solius Magdalenæ mentionem faciat: tamen non excludit alias mulieres: quin potius, si illa narratio cum alijs Euangelistis conferatur, non videntur potuisse abesse aliæ mulieres à monumento. Quia post illam apparitionem redibant simul omnes illæ scæminæ. Vnde Augustinus. libro tertio de consen. Euangelistarum. capite vigesimo quarto, affirmans apparitionem illam, quam narrat Ioannes, fuisse omnium primam, dicit ibi affuisse omnes scæminas. E contra autem Hieronymus, quæstion. 5. ad Hedibiam existimat quidem, primam apparitionem omnibus esse factam, hanc tamen esse, quam narrat Matthæus, & idem sentit Theophylactus. Matthæus.

A 28. & Euthym. capit. 68. super Matthæum, & capite 48. super Marcum, & addit, Marcum, cum dicit, primo apparuisse Mariæ Magdalenæ, non excludere alias, sed subintelligere potius. *Frequenti enim (inquit) in v. su est. apud Euangelistas per personam, quæ insignior est, eam etiam intelligere, quæ minus nota est.* Et hinc infirmatur secunda dubitatio proposita, scilicet, an Christus bis apparuerit Magdalenæ, semel illi soli iuxta sepulchrum, & iterum in via simul cum alijs mulieribus. Nam quod ita factum sit, indicant Matthæus, & Ioannes. Aliunde verò obstat. Nam quæro, quamnam harum apparitionum fuerit prior? Si illa, quam Matthæus narrat, factam esse mulieribus in via, quomodo postea Magdalenam plorabat iuxta sepulchrum eo, quod corpus Domini esset sublatum? Si vero fuit prior ea, quam narrat Ioannes, quomodo postea ibat Magdalenam cum alijs mulieribus, cum iam sola mansisset? Quomodo etiam permissa est tangere, quod illi parum ante negatum erat?

B Dicendum tamen est primo, Christum Dominum primo apparuisse soli Magdalenæ, non solum ante alios discipulos: sed etiam ante alias scæminas. Hæc est communis sententia Sanctorum ferè omnium, quos retuli in præcedenti Sectione; & Ecclesiæ, quæ sic canit de Maria Magdalenâ.

*Prima meretur gaudia,
Quæ plus amabat ceteris.*

Et merito verba Marci ita intellecta sunt. Vix enim clarius potuit id asserere. Postquam enim de mulieribus sermonem fecit: & narrauit ea, quæ eis simul acciderunt, sermonem conuertit ad solam Magdalenam, dicentis, illi primo apparuisse. Et huic consonat narratio Ioannis, qui ex professo refert, hanc apparitionem factam soli Mariæ Magdalenæ, quando alijs abeuntibus ipsa stabat ad monumentum foris plorans. Ut autem hoc aptius comprobetur, explicemus ordinem, quo, iuxta contextum omnium Euangelistarum, intelligi potest hoc accidisse.

Primo enim omnes illæ scæminæ venerunt simul ad monumentum, audierunt terræ motum, viderunt lapidem sublatum. An vero tunc omnes illæ Angelos viderint, & audierint definiri non facile potest. Quia (ut Ioannes narrat) postquam Magdalenam vidit lapidem sublatum cucurrit ad Petrum, & Ioannem dicens, *Tulerunt Dominum, & nescimus, vbi posuerunt eum.* Si autem iam vidisset Angelos annuntiantes eum viuere, potius hæc Apostolis narraret. Quapropter Augustinus libro tertio de consensu Euangelistarum, capit. 24. significat, Magdalenam tunc nec vidisse, nec audiuisse Angelos: sic enim ait. *Vt vidit lapidem sublatum à monumento; antequam aliquid diligentius inspiceret, non dubitans ablatum inde esse corpus Iesu, cucurrit, (sic dicit idem Ioannes) & nuntiavit Petro, atque ipsi Ioanni.* Idem sentit Chrysostomus. homilia 84. in Ioannem. illis verbis. *Neque intrauit, neque introspexit. Quod si verum est, facile expeditur secunda difficultas posita.*

E Oritur verò alia non minor, quando scilicet intelligendum sit, apparuisse, & loquutum fuisse cum mulieribus Angelum illum, cuius Marcus, & Matthæus meminerunt, vel duos, de quibus scribit Lucas. Nam si dicamus, solam Magdalenam cucurrisse ad nuntiandum Petro, & Ioanni: alias vero scæminas interim ingressas esse sepulchrum, & vidisse, atque audiuisse Angelos, obstat euidenter Lucas Euangelista, qui, postquam narrauit hanc apparitionem Angelorum, & cætera, quæ acciderant mulieribus, protinus subdit. *Erat autem Maria Magdalenâ, & Ioanna, & Maria Iacobi, & cætera, quæ cum eis erant, quæ dicebant ad Apostolos hæc.* Cum quo consonant Matthæus & Marcus. Nam cum dixissent,

Euthym.

super Marcum,

cum dicit, primo

apparuisse Mariæ

Magdalenæ, non

excludere alias,

sed subintelligere

potius. Frequenti

enim (inquit) in v.

su est. apud Euangelistas

per personam, quæ

insignior est, eam

etiam intelligere,

quæ minus nota est.

Et hinc infirmatur

secunda dubitatio

proposita, scilicet,

an Christus bis

apparuerit

Magdalenæ,

semel illi soli iuxta

sepulchrum,

& iterum in via

simul cum alijs mulie-

ribus. Nam quod ita

factum sit, indicant

Matthæus,

& Ioannes. Aliunde

verò obstat. Nam

quæro, quamnam

harum apparitionum

fuerit prior? Si illa,

quam Matthæus narrat,

factam esse mulieribus

in via, quomodo postea

Magdalenam plorabat

iuxta sepulchrum eo,

quod corpus Domini

esset sublatum? Si

vero fuit prior ea,

quam narrat Ioannes,

quomodo postea ibat

Magdalenam cum alijs

mulieribus, cum iam

sola mansisset? Quo-

modo etiam permissa

est tangere, quod illi

parum ante negatum

erat?

Dicendum tamen est

primo, Christum

Dominum primo

apparuisse soli

Magdalenæ, non

solum ante alios

discipulos: sed etiam

ante alias scæminas.

Hæc est communis

sententia Sanctorum

ferè omnium, quos

retuli in præcedenti

Sectione; & Ecclesiæ,

quæ sic canit de

Maria Magdalenâ.

Et merito verba

Marci ita intellecta

sunt. Vix enim

clarius potuit id

asserere. Postquam

enim de mulieribus

sermonem fecit: &

narrauit ea, quæ eis

simul acciderunt,

sermonem conuertit

ad solam

Magdalenam, di-

centis, illi primo

apparuisse. Et huic

consonat narratio

Ioannis, qui ex pro-

fesso refert, hanc

apparitionem factam

soli Mariæ Magdalenæ,

quando alijs abeun-

tibus ipsa stabat

ad monumentum

foris plorans. Ut

autem hoc aptius

comprobetur, expli-

cemus ordinem, quo,

iuxta contextum om-

nium Euangelistarum,

intelligi potest hoc

accidisse.

Primo enim omnes

illæ scæminæ vena-

runt simul ad monu-

mentum, audierunt

terræ motum, viderunt

lapidem sublatum.

An vero tunc omnes

illæ Angelos viderint,

& audierint definiri

non facile potest.

Quia (ut Ioannes nar-

rat) postquam Magda-

lenam vidit lapidem

sublatum cucurrit

ad Petrum, & Ioannem

dicens, Tulerunt Do-

minum, & nescimus,

vbi posuerunt eum.

Si autem iam vidisset

Angelos annuntian-

tes eum viuere, po-

tius hæc Apostolis

narraret. Quapropter

Augustinus libro ter-

tio de consensu Euan-

gelistarum, capit. 24.

significat, Magdalenam

tunc nec vidisse, nec

audiuisse Angelos:

sic enim ait. Vt

vidit lapidem subla-

tum à monumento;

antequam aliquid

diligentius inspiceret,

non dubitans abla-

tum inde esse cor-

pus Iesu, cucurrit,

(sic dicit idem Ioan-

nes) & nuntiavit

Petro, atque ipsi

Ioanni. Idem sentit

Chrysostomus. ho-

milia 84. in Ioan-

nem. illis verbis.

Neque intrauit,

neque introspexit.

Quod si verum est,

facile expeditur

secunda difficultas

posita.

Oritur verò alia

non minor, quando

scilicet intelligendum

sit, apparuisse, &

loquutum fuisse

cum mulieribus

Angelum illum,

cuius Marcus, &

Matthæus memine-

runt, vel duos, de

quibus scribit Lu-

cas. Nam si dica-

mus, solam Magda-

lenam cucurrisse

ad nuntiandum

Petro, & Ioanni:

alias vero scæmi-

nas interim ingres-

sas esse sepulchrum,

& vidisse, atque

audiuisse Angelos,

obstat euidenter

Lucas Euangelista,

qui, postquam nar-

rauit hanc appariti-

onem Angelorum,

& cætera, quæ ac-

ciderant mulieribus,

protinus subdit.

Erat autem Maria

Magdalenâ, & Ioan-

na, & Maria Iacobi,

& cætera, quæ cum

eis erant, quæ dice-

bant ad Apostolos

hæc. Cum quo con-

sonant Matthæus

& Marcus. Nam

cum dixissent,

Euthym.

super Marcum,

cum dicit, primo

apparuisse Mariæ

Magdalenæ, non

excludere alias,

sed subintelligere

potius. Frequenti

enim (inquit) in v.

su est. apud Euangelistas

per personam, quæ

insignior est, eam

etiam intelligere,

quæ minus nota est.

Et hinc infirmatur

secunda dubitatio

proposita, scilicet,

an Christus bis

apparuerit

Magdalenæ,

semel illi soli iuxta

sepulchrum,

& iterum in via

simul cum alijs mulie-

ribus. Nam quod ita

factum sit, indicant

Matthæus,

& Ioannes. Aliunde

verò obstat. Nam

quæro, quamnam

harum apparitionum

fuerit prior? Si illa,

quam Matthæus narrat,

factam esse mulieribus

in via, quomodo postea

Magdalenam plorabat

iuxta sepulchrum eo,

quod corpus Domini

esset sublatum? Si

vero fuit prior ea,

quam narrat Ioannes,

quomodo postea ibat

Magdalenam cum alijs

mulieribus, cum iam

sola mansisset? Quo-

modo etiam permissa

est tangere, quod illi

parum ante negatum

erat?

Dicendum tamen est

primo, Christum

Dominum primo

apparuisse soli

Magdalenæ, non

solum ante alios

discipulos: sed etiam

ante alias scæminas.

Hæc est communis

sententia Sanctorum

ferè omnium, quos

retuli in præcedenti

Sectione; & Ecclesiæ,

quæ sic canit de

Maria Magdalenâ.

Et merito verba

Marci ita intellecta

sunt. Vix enim

clarius potuit id

asserere. Postquam

enim de mulieribus

sermonem fecit: &

narrauit ea, quæ eis

simul acciderunt,

sermonem conuertit

ad solam